

13'ümde Aşık Oldum 19'umda Evlendim 25'imde Kaybettim TEMA'nın Kurucusu 90 Yaşındaki Hayrettin Karaca'dan Acı Bir Aşk Hikayesi:

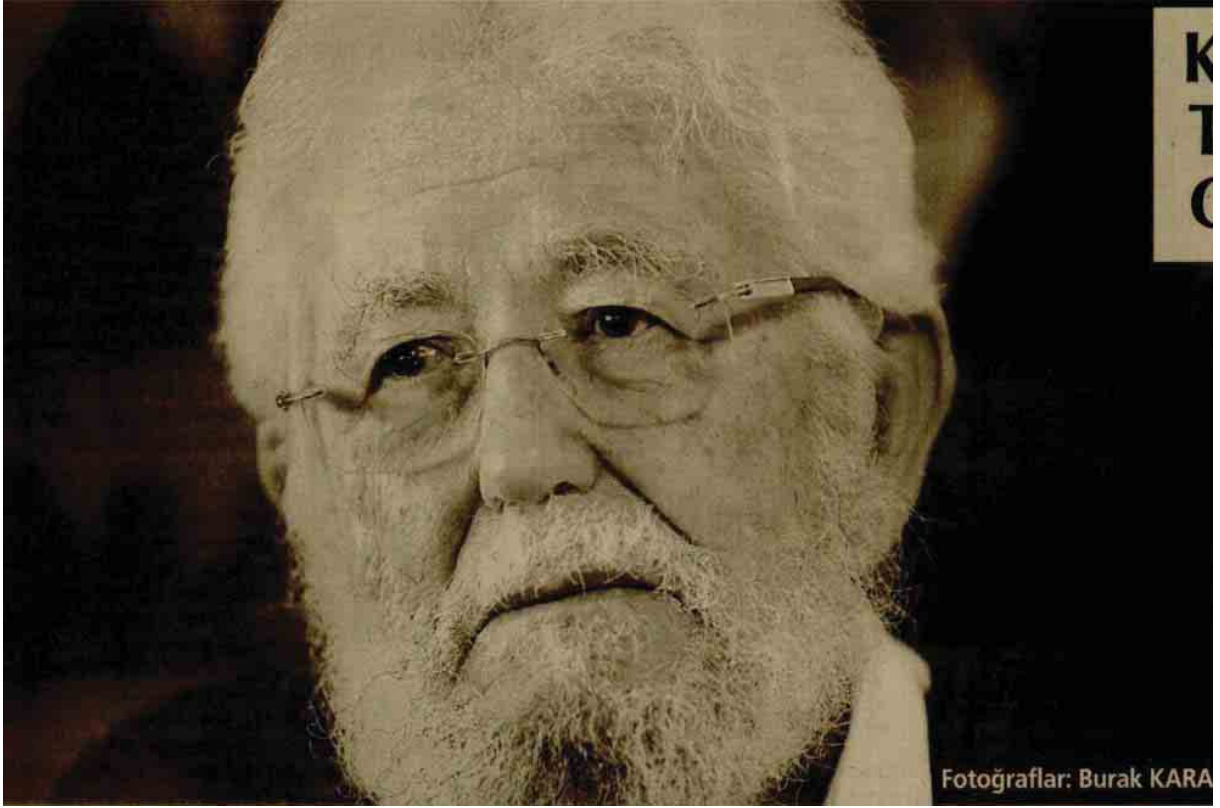
*13'ümde aşık oldum, 19'umda evlendim, 25'imde kaybettim...
Karaca Arboretum ve TEMA'ya sahip çıkın! Onlar sizin malınız...*

BAĞDAN eve dönüyorum... Önümde bir kız çocuğu. Aramızda 7-8 metre var. Bir an döndü şöyle bir baktı bana, ben de ona baktım. Yemyeşil gözler! Aşık oldum. O anda... 13 yaşında bir çocuğum daha... Aşık oldum, ama o aşk değil, daha başka bir şeydi... İsmi iki yıl sonra öğrendim. Türkan'dı... Sesini ilk kez nikahta "Evet" derken işittim, 19'umdaydım evlendik. Sonra... Sonrası çok acı... 5 sene yaşadık beraber. O başka bir aşktı... Aşk nedir? Tadı bende var onun... İkinci Cihan Harbi yılları... Babam bir iplik fabrikası kiralamış Uşak'ta, işin başında durmak lazım. Zira askeriye iş yapıyoruz. Biz Türkan'la yeni evliyiz, gittik Uşak'a... Ekmeğimiz yok, çünkü karne yok Bizim karnemiz İstanbul için. Uşak'ta geçerli değil. Yeni karneyi çıkartana kadar bir ay zaman geçti. Bir ay kestane yedik, patates yedik.. O günleri bilmezsiniz siz. Yok, hiçbir şey yok. Oğlumuz da doğdu... Yaşamak lazım o günleri. Tuz yok ya... Var ama hepsi askeriye gidiyor. Ya savaş çıkarsa diye... Sonra Türkan verem oldu. Ben askere gittim... Ve onu kaybettim. Yokluktan, veremden...

- **Bildiğim kadarıyla siz de çalışıyordunuz çocukluğunuzda?**

Tabii... İlkokuldan evvel, daha 6,5 yaşındayım... Kendimi ispat etmek istiyorum, kekemeyim ya... Her sabah babamla fabrikaya gidiyorum. Akşamdan "Sabah beni de " diye söz alıyorum. Kaldırmazlarsa ağlıyorum... Fabrikada çorap ve triko yapılıyor. Bizim kuruluşumuz 1911... 60-70 kişi çalışıyor, bayağı büyük bir fabrika, iplik sarıyorlar, çileden makaraya, elle... "Ben saracağım, ben saracağım!" diyorum. Ben çalışıyorum, iplik sarıyorum ve bütün işçiler benimkini tercih ediyor. O kadar güzel sarıyorum. Acele etmiyorum. Günde bir paket sarabiliyorum. Küçüğüm, beni sandığın üzerine çıkarıyorlar, erişemiyorum makaraya çünkü... Sabah işçilerle beraber geliyorum, akşam yine onlarla birlikte dönüyorum. O zamanlar sabah namazıyla açılıyor fabrikalar, akşam ezanıyla kapanıyor. Ezan okundu mu bil ki dükkanlar açılmaya başlar. Evvela esnaf

camiyeye gider, namazını kılar, sonra gelir dükkanını açar... Akşam ezanı oldu mu da, dükkanlar kapanır...

Ağaca, köklerine, dallarına, bak ve haydi gel de Allah'ın varlığını inkar et!

Bak, bir ağaç köküyle topraktan suyu alıyor, 110 metre yükseğe kadar çıkarabiliyor. Nasıl oluyor bu? Gel de sen çıkar bakalım! 110 metre değil, 1 metre çıkar. O ağacın suya ihtiyacı var. Onu kökleriyle topraktan alıyor, dallarına, yapraklarına adilce, kardeşçe dağıtıyor. Peki ama nasıl? İngiltere'de bir bahçede birbirinden farklı tam bin 144 çeşit elma var... O elmaların kimisi ekşi, kimisi tatlı, kimisi çok tatlı, kimisinin rengi sarı, kimisi kırmızı, kimisi alacalı... Kimisinin şekli domates gibi, kimisi sivri, kimisi basık... Peki elma ağacı baharda çiçek açmaya başlıyor. Döllenecek. Arı geliyor onu döllüyor. Peki ama bir elmanın çiçeği beyaz, öteki elmanın çiçeği pembe... Kim bunlara karar veriyor da, arı topraktan kırmızı elementi alıp o çiçeğe götürüyor? Sonra ilkbahar mı, sonbahar mı ağacın kökü buna hakim. Gözümüzle görmediğimiz bir kökün ucunda bu bilgiler saklı. Hadi gel de Allah'ın varlığını inkar et! Benim doğayla ilişkiyi buralara getiren en önemli faktör budur!

- **Çalıştığınız zaman babanız harçlık veriyor muydu?**

Tabii... Harçlık değil, 12,5 kuruş haftalık alıyordum ve sıraya giriyordum işçilerle... Çünkü onlarla birlikte her gün çalışıyordum. Perşembe günü ikinci ezanıyla paydos... Cuma günü tatil. Haftalık 12,5 kuruşu alıyorum doğru dondurmacı Emin Efendi'ye... Artık ne kadar yiyebilirim... Eskiden çocuklara "Dondurma alırsın" diye harçlık verilirdi ya hani, ben o haftalığın hepsiyle dondurma yiyordum. Hâlâ getir bir kilo dondurmayı yerim. Öyle severim. Ninem bunun farkına varmış. Benim elimden haftalığımı aldı ve içinden her gün bana 40 para vermeye başladı. Bir külah dondurma yiyordum o kadar. Ama artık çok yemiyorum, bıraktım dondurmayı...

- **Neden?**

İçine fruktoz katıyorlar, zararlı, ondan. Sigarayı da bıraktım.

- **Kaç yıl içtiniz peki? Sonra nasıl bıraktınız?**

Birinci eşim ben askerdeyken öldü. Ondan sonra sigaraya başladım. Öyle büyük bir aştı ki bizimkisi, o gittikten sonra ben de yaşamadım... Askerde halimi gören arkadaşlarım, "Yak bir cigara, yak bir cigara" diye diye ben de sigaraya başladım. Keşke sigarayla unutulabilse... Ancak yıllar yıllar sonra bırakabildim. Kolay olmadı. Biliyorsun, iki oğlumu da kaybettim sonra... Çok acıydı. Hiç kolay olmadı.

- **Neden öldü eşiniz?**

Onunla 5 sene yaşadık beraber. Ama o başka bir aştı... Onu sana anlatayım... Aşk nedir? Tadı bende var onun...

İpliğin En Güzelini Ben Sarar, Üzümü En İyi Ben Toplarım. Ben Kekeme Hayrettin!

- **Rahmetli Prof. Ünsal Oskay bir söyleşimizde, "Allah akli olan kimseyi aşktan mahrum bırakmasın" demişti. Ne güzel anlatmış aşkı değil mi? Siz de onun gibi büyük bir aşk yaşamışsınız demek ki...**

Çok sevdiğim bir kişiyi kaybettim ben. Bizimki aşk değildi başka bir şeydi o... Ben köylere gidiyorum yazları. En çok da Manyas'a... Manyas nahiye o vakitler. Belediye Başkanı Haşim Hoca babamın çok yakın dostu... Onlara misafir oluyorum. Orada da ne işler yapılıyorsa hepsini ben de yapıyorum... 13 yaşındayım. Haşim Hoca'nın evinin hemen arkasında, bir bağ var... Pazara götürmek için üzüm toplanıyor... "Ben de, ben de!" diyorum yine. Benden iyi olmasın kimse. En güzelini ben yapacağım. Alırım, en alta asma yapraklarını dizerim. Üzerine önce uzun üzümleri dizerim, salkımları kafa kafaya getiririm, sonra bir sıra daha yaparım üzerine. 8-10 sıra sonra sele dolar. Bitiririm... Sepetler toplanır, her bir sele şöyle bir sallanır, benimkisi hiç aşağıya inmez. Niye? En güzelini ben dizerim. "Kekeme Hayrettin... En güzelini o yapar!" Öyle derler...

- **İlk aşkınızla orada mı tanıştınız...**

Anlatacağım, dur... Ben doldurdum bir küfeyi. İşimi bitirdim. Ağır ağır bağdan, eve doğru yürümeye başladım. Önümde de bir kız çocuğu. Aramızda 7-8 metre var. Bir an döndü şöyle bir baktı bana, ben de ona baktım. Yemyeşil gözler... Aşık oldum. O an... Başka hiçbir şey olmadı. Hiçbir şey... 13 yaşında bir çocuğum ya... Meğerse o da bana aşık olmuş. Haşim Hoca'nın evinden onların evi gözüktüyor. Sürekli pencereden ona bakıyorum, o da bana bakıyormuş, bilmiyorum... Pencereye çıktığını görüyorum, ben de pencereye çıkınca kapatıyor perdeyi... Sürekli o yeşil gözleri düşünüyorum. "Yeşil gözlerini ufkuma ger ki, bahar geldi diye şarkı söyleyeyim... Sarı saçlarını yüzüme ser ki koklayıp öperek yaz vakti değil diyeyim... Turnalar uçun, yayladan geçin, yarimi seçin turnalar..." diye şarkı söylüyorum...

- **13 yaşınızda Saadettin Kaynak'tan şarkı söylüyorsunuz...**

Yok. 14, 15 yaşına gelmiştim artık. İlk 13 yaşında görmüştüm, bu şarkılar sonraki yazlar... Her yaz Haşim Hoca'nın evine misafir oluyorum. Bir hafta, 15 gün...

- **Birbirinizi seviyorsunuz...**

Evet. Ama sesini işitmemişim, ismini de bilmiyorum. Ama Haşim Hoca'nın kızı Nefise Ablamız var, bizden 10 yaş kadar büyük. O işin farkındaymış. Bir gün mısır kıracağız. Mısırlar toplanır, İMECE usulü hep beraber kırılır, çuvallara doldurulur. Ben de oturuyorum mısır kırmaya. Ne dedi bana biliyor musun? "Türkan'ı çağırayım mı?" dedi. Adı Türkan'mış! Yeni öğrendim, yüreğim deli gibi çarpıyor... "Evet" diyemedim, "Hayır" da diyemedim. Neden sonra, "Peki, peki" dedim, başım önümde. Gitmiş Türkan'ı çağırmış. Ben oturdum, karşımda bir yer bırakmış ona Nefise Abla... Türkan geldi karşıma oturdu. Ben bakıyorum, o kafayı indiriyor. O bakıyor, ben kafayı indiriyorum. Böyle işte. Aşk bu. O kadar büyük bir aşktı ki, o kadar seviştik ki onunla... Yanlış anlama, hiç konuşmuyoruz, hiç dokunmuyoruz birbirimize ama biz sevişiyoruz. Yıllar böyle geçti. Sonra ben geldim, 19 yaşına. Bandırma'daki işin başına geçtim. Duyuyorum ki babam beni evlendirmek istiyormuş. Bana söylemiyor... "Hayrettin'i evlendirelim" diyor nineme... Bana kız getiriyorlar, gösteriyorlar. Beğenemiyorum. Çok güzel kızlar var. Mesela manifaturacı İsmail Hakkı'nın bir kızı var ki, kara gözlü kara kaşlı, vay vay vay, o kadar güzel... Onu beğenmiyorum, bunu beğenmiyorum, anlayamıyorlar... En nihayet gittim Nefise Abla'ya. Onlar da o zaman Manyas'tan Bandırma'ya gelmişlerdi. Haşim Hoca bizim mağazada çalışıyordu. "Nefise Abla babam beni evlendiriyor, kurtulamıyorum. Türkan'dan başkasıyla evlenmem ben" dedim. "Babam buna bir çare bulur" dedi. Türkan'ın babası doktordu, sıtmayla mücadele veriyordu. Manyas'talar diye biliyoruz. Ama Haşim Hoca sorup soruşturuyor, yok Manyas'ta değiller. O vakitler, İkinci Cihan Harbi... Askerler Şile'de bir karargâh kurmuşlar. Türkan'ın babası da orada görevde... Tabii çoluğunu çocuğunu da yanında götürmüş. Haşim Hoca soruyor öğreniyor. Bana da söylüyor. "Eğer istersen ben gider bulurum" diyor. "Ben de olur" diyorum, kafam önümde. Sonra "Tamam ben kızı istemeye gideceğim. Ama sen bir şey yaz ver bana" diyor. İsminin Türkan olduğunu öğrendim ya, "Türkan seninle evlenmek istiyorum" diye yazdım.

- **O kadar mı?**

O kadar. Haşim Hoca gitti Şile'ye, dört gün kaldı. Türkan'ın babasına açmış durumu, o demiş ki eğer o delikanlıya sen kefilersen benim için sorun değil, ama Türkan'a sorun.

- **Ne güzel...**

Türkan'a sormuş Haşim Amca. Kağıdı da vermiş. Türkan hiçbir şey söylemiyor, söyleyemiyor. O kültür böyle bir kültür işte. Ama bakıyor ki çaresi yok, Haşim

Hoca evden ayrılırken bir kenarda "Ben Hayrettin'e varırım" diyor. Sonra onu alıp Bandırma'ya geliyorlar, bana göstermiyorlar. Evde nikah kıyılıyor. Soruyorlar, ben "Evet" diyorum. Türkan da kısık sesle "Evet" diyor. Onun sesini ilk defa orada işittim. Bu kadarlık bir ses. Sonra biz kaldık baş başa... Ne yapacağım ben şimdi? İşte aşk bu. Daha sesini tam işitmemişim. Oturuyoruz yan yana. Ne konuşacağız? "Türkan ben seni çok sevdim" dedim. "Ben de" dedi. Sesini ilk defa orada net işittim. Evlendik öyle işittim. Düşünebiliyor musun, sesini bilmiyorum. Olağanüstü güzeldi. Öyle bir gözleri vardı ki... Çocukken bakınca vuruldum ben ona.

- **Sonra...**

Sonrasını sorma...

- **(Uzun zaman susuyoruz) Ne oldu da onu kaybettiniz?**

Evlendikten sonra biz İstanbul'a geldik. Ama babam bizi Uşak'a gönderdi. Çünkü Uşak'ta bir fabrika kiralamıştı, bize çalışsın diye... Ama iş gecikmesin diye başında durmak lazım. Çünkü askeriyeye iş yapıyoruz. Onun için gecikmemek lazım. Askeriyeye iş yapmamız da nasıl? Babam ihalelere girmiyor. Ama çorabın, trikonun en iyisini yaptığı için paşa babamı çağırıyor. "Bu işi sen alacaksın, bu işletmeye gireceksin" diyor. Ama iplik yok. "iplik bul paşam bedava yapayım" diyor babam. "Hayır ipliği de sen yapacaksın" diyor paşa. İşte onun için babam iplik fabrikası kiraladı. Biz Türkan'la yeni evliyiz, gittik Uşak'a... Ekmek yok, çünkü karne yok. Bizim karnemiz var ama İstanbul için var. Uşak'ta geçerli değil. Ekmeğimiz yok.

- **İkinci Dünya Savaşı zamanı tabii...**

Öyle... Yeni karneyi çıkartana kadar bir ay zaman geçti. Bir ay kestane yedik, patates yedik... Ne bulursak artık... Fırına gidiyoruz, dörtte bir ekme veriyorlar. O günleri bilmezsiniz siz. Yok, hiçbir şey yok. Oğlumuz da doğdu...

- **Rahmetli anneannemin nüfus kağıdında damgalar vardı... Annem bebek daha... Sümerbank'tan patiska bez verildi diye... Ekmek karnesi verildi diye damgalar...**

İşte o günler böyleydi. Ama siz o günleri bilemezsiniz. Yaşamak lazım o günleri. Tuz yok ya... Var ama hepsi askeriyeye gidiyor. Ya savaş çıkarsa diye... Sonra Türkan verem oldu... Yaşadığı süre içinde toplumda çok güzel bir yer aldı. Onun olduğu bir yerde kimsenin aleyhine bir şey konuşamazsın. Biri böyle başlattı mı konuşmayı hemen bir şey uydurur, kapattırırdı konuyu. Onun olduğu yerde güleceksin, oynayacaksın, iyilikten, güzellikten konuşacaksın... Güzelliğinin yanında bir de bu ahlâklı huyu vardı. Son derece sosyal bir varlıktı. Ve ben onu

kaybettim. Yokluktan, veremden... Ben, İstanbul'da 4 aylık askerdim öldüğünde... Sene 1946'ydı... Burada bitirelim... Başka şeyler konuşalım...

- **O acı aşk hikâyesinden sonra Hayrettin Karaca ile bir süre ara veriyoruz konuşmaya... Birlikte Karaca Arboretum'u (Ağaç Müzesi) gezmeye başlıyoruz... Her bir ağacın önünde durup hikâyesini anlatıyor Hayrettin Karaca...**

Bak, bu buraya ilk diktiğim ağaç 32 yaşında. Adı Yalancı Sekonya... Ben buradaki 15 bin bitkinin Latince ve Türkçe isimlerini biliyordum, şimdi unutuyorum. Bak, bu ağacın anası Çinli. Bunu minnacık bir fideyken getirdim. Bu topraklar o kadar verimli ki, bak nasıl büyümüş. Bu ağaç, 100 yaşına geldiğinde gövdesi o kadar genişleyecek ki, içini oyup yol yapabilirsin... Şimdi 32 yaşında ve bu kadar geniş... (Ağaçla konuşuyor) Haydi bakalım kızım, maşallah sana. Büyü, büyü...

- **Ne hissediyorsunuz bu ağaçlara baktığınızda? İnsanlar sırf çiçeği bitti, biraz kurudu diye, canlı canlı çöpe atıyorlar ağaçları, çiçekleri. Gördüğümü alıp eve getiriyorum... Çoğu birkaç gün içinde canlanıp yeşeriyor. Yeniden çiçek açıyor... Öyle bir tüketim toplumu olduk ki, çiçeğin, ağacın canlı olduğunu düşünemiyoruz... Atıp yenisini alıyoruz hemen...**

Evet. Onların da canlı olduğunu ve bir gün öleceğini düşünemiyoruz... Bak ben 120 binden fazla çeşit ağaç büyüttüm burada ve dağıttım Türkiye'ye... Neden biliyor musun? Bir gün bunlar burada ölecekler. Ama çocukları, torunları devam edecek. Bak sana bir şey diyeyim mi, sen de öleceksin, Burak da ölecek. Hiç kurtuluş yok.

- **Ama sanki hiç ölmeyecekmiş gibi yaşıyoruz değil mi?**

Ya... Anlattım ya sana (dün verdik o bölümü) yaşat ki yaşayabilesin... Hep unutuyoruz bunları...

Beyim b.klu dona bir şey olmaz! Çek donunu yürü!

- **Gez gez bitmiyor burası... Tümüyle gezmek istesek kaç saat sürer?**

Bir saatlik gezi var, beş saatlik gezi var. Ama hakıyla bir günde gezebilirsin. Bak, burası halkın malı, sahip çıkın... Bir daha böyle bir yer olmaz. Mümkün değil. Bu toprakları babam biz çocuklarına miras bırakmıştı. O zaman 27 dönümdü... Sonra biz kardeşlerimle genişlettik. 65 dönüm oldu. Şimdi 135 dönüm... Önce meyve bahçesiydi burası. Elma, armut dikiyorduk... Onları toplayıp satıyorduk. Sonra ben Türkiye'nin hızla kaybolan florasını buraya getirmenin daha doğru olacağını düşündüm. Başladım Türkiye'yi gezmeye... Bir tohum için 3 kere

Erzurum'a gittiğimi biliyorum... Orman Fakültesi'nin hocalarıyla tanıştım, onlarla çalışmaya başladım... Çok değerli hocalardan, çok değerli bilgiler aldım, Türkiye florasının ne kadar değerli olduğunu öğrendim. Bu beni Türkiye florasını korumaya memur etti. Sonra TEMA'yı kurdum... Bak sana ne anlatacağım... Bir gün Maraş'ın dağlarına gitmişiz, bir ağaç aramaya... Saatlerce gitmişiz, geri dönüyoruz. Bir çoban önümüzü kesti, "İlla sizi misafir edeyim" diye... Akşam olmuş, şehirden çok uzaktayız... Arkadaşlar istemedi, "Ben kalırım" dedim. Yatmadığım ağaç altı kalmamıştı ki Anadolu'da... O gece o çoban çadırına misafir oldum. Çoban, karısı, çocukları, ben, çayı, ekmeği bölüştük... Aynı çadırda yattık uyuduk. İşte kültür bu. Sayıyor, güveniyor bana... Sabah kalktım, büyük abdestim var... Çoban da kalktı... Gideceğim, hacetimi göreceğim... Baktım, çadırın kenarında güğüm güğüm su var... "Birini alabilir miyim?" dedim. "Ne yapacaksın?" dedi. "ihtiyacım var" dedim. Üsteledi, "Ne ihtiyacın var?" dedi... "Taharetleneceğim" dedim. Hiç unutmam, "Beyim boklu dona bir şey olmaz, çek donunu yürü!" dedi. Çünkü o su nereden geliyor biliyor musun? 5 saatlik yoldan geliyor, ip gibi akıyor o su... Eskiden çağıl çağıl akarmış, artık azalmış... Hayvanlara verecek o suyu... O su çok kıymetli. İşte ben bunları yaşadım, öğrendim, anladım, başkalarına da anlattım, paylaştım... Ve TEMA'da bunları hayata geçirmeye çalıştım.

- **Peki onlar suyun kıymetini biliyor, biz biliyor muyuz?**

Onlara da geleceğiz. Ama sonra... Bak, burada öyle bir emek var ki, tüm Türkiye florası burada temsil ediliyor şimdi. Ben gidiyorum, bakıyorum bir çiçek... Çirkin olur güzel olur ama o bir türdür, bir gendir, alıp gelmek istiyorum buraya. Fakat çiçek halindeyken söküp alsam yaşayıp yaşamayacağını bilemiyorum... Onu bırakıyorum, geliyorum, sonra bir daha gidiyorum... Bakıyorum kurumuş, tohumu da kalmamış üzerinde... Bir daha gidiyorum. Nihayet tohumunu alıp getiriyorum... Ama bazen yaşatamıyorum. 15 bin bitki vardı burada, şimdi 12 bine indi. Sera yapmadım çünkü... Doğal olsun istedim... Bir kısmı öldü ama ölmeden önce onları Türkiye'ye dağıttım. Türkiye'de varlar şimdi. Karadeniz'in gezmediğim vadisi yok... Ta suyun çıktığı yerlerin sonuna kadar... Orada öyle bir endemikler var ki, onlar HES'lerle kaybolup gidiyor şimdi. Türkiye'de 3 bin 500 tür endemik bitki var.

- **Yani yalnız orada yetişen, oraya mahsus olan...**

Evet. Dünyada bir tek orada var, başka yerde yok. Ben işe başladıktan sonra 900'den 3500'e çıktı bu endemikler. Tüm Avrupa'da sadece 3 bin 300 endemik var. Avrupa, Anadolu'nun 15 misli alana sahip... Bak ne kadar çok endemik var, düşün... İşte şimdi bizim yapacağımız şey, bizim kurtuluşumuz Türkiye'nin doğal bitki örtüsünü, endemiklerini korumak, kurtarmak... Başka çaremiz yok. Aksi

halde dünya çölleşiyor, Türkiye de çölleşecek, ölecek, bitecek... Ağaç, çalı, meyve, çiçek, ot, neyse o canlı kendine göre yaşamak için koşullara ihtiyacı var. Korunacak ki dünyada hayatını sürdürsün, işte biz TEMA'da onları korumak için uğraşyoruz. Biz TEMA Vakfı'nda çok başarılı olduk. 180'den fazla bilim adamı bize gönüllü olarak hizmet ediyor. Bu büyük bir şans. Bugün TEMA'nın üyeleri 450 bini geçti. Ama 1 milyona razı değiliz. 10 milyon olmamız lazım. Olacağız. TEMA Vakfı'nı Nihat Gökyiğit'le kurduk. Ama halk olmasaydı bunu yapabilir miydik, hayır. Bu bir halk hareketidir. Benim bir değerim var ama ben yalnız olsaydım, halk olmasaydı arkamda başarılı olamazdım. Bugün dünyaya hakim olan kim? Global şirketler. Ne yapıyorlar peki bunlar? Kendine hayat veren doğal ekosistemi kullanıyorlar. Havayı kullanıyorlar, suyu kullanıyorlar, kullanıyorlar, kullanıyorlar... Ozon deliniyor, iklimler değişiyor, buzullar eriyor, topraklar çölleşiyor... Ama kimin umurunda! O büyümek zorunda. Üretmek zorunda. Sen de tüketmek zorundasın. Her ne pahasına olursa olsun. Duramaz. 1990'ların ortasında 42 şirketin geliri 48 ülkenin gelirine eşitti. Şimdi ne kadar biliyor musun? 3 ABD'li şirketin geliri 80 ülkenin gelirine eşit oldu. Dolayısıyla bizimkiler de ne diyor? Büyüyeceğiz diyor. Hiç suya, havaya, toprağa, insana nasıl zarar vereceğimizi düşünmeden... Bak, Tarım Bakanı biz GDO'yu almayız dedi. Bir ay sonra ülkeye 25 tane GDO'lu ürün geldi. GDO'lu tohum olursa Amerika seni gebertir, kendine mahkum eder. Benim toprağım benim için bitecek. O kadar...